

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

DSR-III-0700-1-33-KG/33/09

BPS

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wplyno do dnia 27.07.09

nr 4057 p.cipis

Warszawa, dnia 24 lipca 2009 r.

P. J. Kwiecicki
PREZES SENATU
Wiceprez. Senackich
23.07
5201 podpis *Maur*

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP**

Janina Fetlińska

Odpowiadając na pismo Pana Marszałka z dnia 8 lipca br., znak: BPS/DSK-043-1774/09, skierowane do Wiceprezesa Rady Ministrów – Pana Grzegorza Schetyny i przekazane według właściwości – celem udzielenia odpowiedzi – do Ministra Pracy i Polityki Społecznej, dotyczące oświadczenia senator Janiny Fetlińskiej, złożonego podczas 35. posiedzenia Senatu RP w dniu 1 lipca br., w sprawie podjęcia działań zmierzających do wprowadzenia zmian w ustawie o świadczeniach rodzinnych, uprzejmie wyjaśniam.

Wsparcie finansowe rodzin ze środków budżetu państwa odbywa się m.in. poprzez transfer świadczeń socjalnych, w tym poprzez świadczenia rodzinne. Na katalog świadczeń rodzinnych, określony ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.), składają się zasiłek rodzinny wraz z dodatkami (z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania), zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Ponadto, wsparcie finansowe rodzin środkami budżetowymi dokonywane jest także poprzez te przekazywane na realizację innych ustaw, np.: ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 z późn. zm.), ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

(Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.), ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz.U. Nr 267, poz. 2259 z późn. zm.), ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), ustawy z dnia 25 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2005 r., Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

Wsparcie rodziny odbywa się także pośrednio poprzez politykę fiskalną państwa sprzyjającą pozostawieniu jak największej ilości środków pieniężnych do dyspozycji rodziny (np. w efekcie zmniejszania obciążeń podatkowych czy też poprzez system ulg podatkowych). Warto zaznaczyć, że od 1 stycznia br. obowiązują dwie stawki podatku dochodowego od osób fizycznych, wzrosła kwota podatkowej ulgi prorodzinnej możliwej do odliczenia od podatku na każde dziecko do niej uprawnione (z 1.145,08 zł do 1.173,70 zł), a także rozszerzony został krąg dzieci, na które ona przysługuje (m.in. dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych).

W ramach systemu świadczeń rodzinnych od 1 września 2005 r. przyznawany jest specjalny rodzaj świadczenia skierowanego wyłącznie do rodzin wielodzietnych, jakim jest dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej. Dodatek ten w kwocie 80 zł miesięcznie przysługuje rodzinie na trzecie i każde następne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego. Z gromadzonych przez resort pracy i polityki społecznej sprawozdań wynika, że w 2006 r. przeciętnie miesięcznie wypłacono 775,3 tys. dodatków z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, zaś w I kwartale 2009 r. 574,4 tys. tych dodatków. Jednocześnie stwierdzić należy, że od chwili wejścia w życie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. od 1 października 2008 r.) wzrasta przeciętna miesięczna liczba rodzin, w których co najmniej troje dzieci pobiera świadczenia z funduszu alimentacyjnego (19,3 tys. rodzin w IV kwartale 2008 r. oraz 21,7 tys. rodzin w I kwartale 2009 r.).

Najbliższa weryfikacja kwot progów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych oraz kwot poszczególnych świadczeń rodzinnych, w tym zasiłku rodzinnego, przewidziana jest na 1 listopada 2009 r. Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, przedstawienie propozycji weryfikacji kwot świadczeń rodzinnych oraz kwot kryteriów dochodowych do nich uprawniających jest wyłączną kompetencją Rady Ministrów. W dniu 12 maja 2009 r. Rada Ministrów przyjęła propozycje weryfikacji ww. kwot i przekazała je do uzgodnień w ramach Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Propozycje rządu, w związku z trudną sytuacją

budżetu państwa, ograniczają się do zmian wskazanych w ustawie o świadczeniach rodzinnych jako konieczne i przewidują podwyższenie kwot zasiłku rodzinnego do poziomu odpowiadającego 40% wartości koszyka żywnościowego dla danej grupy wieku, ustalonego w badaniach progu wsparcia dochodowego rodzin (WDR), co wynika z art. 19 ust. 3 ww. ustawy. Realizacja tego przepisu oznaczać będzie wzrost kwot zasiłku rodzinnego we wszystkich grupach wieku dzieci o ponad 40%, w stosunku do obecnie obowiązujących wysokości, tj. do kwoty 68 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia (obecnie: 48 zł), do kwoty 91 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia (obecnie: 64 zł), do kwoty 98 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia (obecnie: 68 zł). Jednocześnie Rada Ministrów proponuje pozostawienie na dotychczasowym poziomie wysokości pozostałych świadczeń rodzinnych oraz kwot kryteriów dochodowych do nich uprawniających. Jednakże należy mieć na uwadze art. 19 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, zgodnie z którym, w przypadku niezgodnienia w Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych wysokości kwot kryteriów dochodowych oraz wysokości świadczeń rodzinnych (a taka sytuacja miała miejsce), decyzja co do ostatecznej wysokości tych kwot należy do Rady Ministrów. Zostaną one ustalone w drodze rozporządzenia, w terminie do dnia 15 sierpnia 2009 r., na poziomie nie niższym, niż wynika to z propozycji Rady Ministrów przedstawionej pierwotnie Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych.

Szacuje się, że przyjęcie rządowej propozycji weryfikacji dotyczącej podwyższenia kwot zasiłku rodzinnego spowoduje wzrost wydatków z budżetu państwa na świadczenia rodzinne (a tym samym wzrost nakładów z budżetu państwa na wsparcie materialne dla rodzin) o 172.000 tys. zł w 2009 r. i o 1.033.000 tys. zł w 2010 r. Szacuje się również, że pozostawienie kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych na obecnie obowiązującym poziomie nie spowoduje istotnego zmniejszenia od 1 listopada 2009 r. (od nowego okresu zasiłkowego) liczby dzieci, na które przysługiwać będą świadczenia rodzinne, w stosunku do obecnego stanu (ok. 3.260 tys. świadczeniobiorców), m.in. na skutek wzrostu bezrobocia i zahamowania wzrostu zamożności rodzin.

Pragnę również zwrócić uwagę, że zaproponowany przez Radę Ministrów wzrost wysokości zasiłku rodzinnego spowoduje wzrost kwoty dopuszczalnego przekroczenia kwoty kryteriów dochodowych bez utraty prawa do świadczeń rodzinnych dla rodzin, które już korzystają z tych świadczeń. Zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczenia przysługują także w sytuacji, gdy przeciętny miesięczny dochód netto rodziny

w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza ustawowe kryterium o kwotę nie wyższą niż kwota najniższego zasiłku rodzinnego, ten zaś wzrośnie z obecnej kwoty 48 zł do kwoty 68 zł (np. dla czteroosobowej rodziny dopuszczalne przekroczenie kryterium wzrośnie o 80 zł i wyniesie 272 zł). Należy jednak zauważyć, że w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego w następnym roku kalendarzowym świadczenia rodzinne już nie będą przysługiwać.

Ponadto trzeba wspomnieć, iż z możliwości podwyższenia kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń rodzinnych nie skorzystał, niestety, poprzedni rząd przy weryfikacji kryteriów w 2006 r., mimo, że decyzje w tej sprawie podejmował w warunkach koniunktury gospodarczej w Polsce, a nie tak – jak jest obecnie – w warunkach globalnego kryzysu ekonomicznego.

Informuję, że w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej trwają prace nad rozwiązaniami w kierunku uniezależnienia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego od dochodu rodziny oraz stworzenia warunków równego dostępu opiekunów dzieci niepełnosprawnych, otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne, do opłacania za nich przez budżet państwa składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne. Podjęte prace mają na celu wypracowanie rozwiązań optymalnych uwzględniających sytuację osób niepełnosprawnych oraz ograniczone możliwości budżetu państwa.

Ponadto informuję, że rodziny o niskich dochodach mogą również korzystać ze świadczeń z pomocy społecznej, zarówno w formie pieniężnej (zasiłku stałego, zasiłku okresowego, zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego), jak i niepieniężnej (poradnictwa specjalistycznego, pracy socjalnej, udzielenia schronienia, posiłku i ubrania). Ważnym elementem wsparcia rodzin z dziećmi jest też pomoc w formie dożywiania, realizowana w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W ramach programu pomocą w zakresie dożywiania objęte są m.in. dzieci do 7 roku życia, uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, a także osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji z różnych powodów, w tym również z powodu wielodzietności. Pomoc może być przyznawana w formie posiłku, zasiłku celowego lub w postaci produktów żywnościowych.

[Handwritten signature]

MINISTER
wz.
Jarosław Duda
SEKRETARZ STANU